

Srpen 2006

3/2006

Motto: Prázdnou hlavu je lehké nosit vysoko

Vážení spoluobčané!

Léto se pomalu chýlí ke konci a čeká nás podzim, ve kterém konečně proběhne hlavní akce tohoto roku – oprava vodovodu, a to od září do listopadu. Dále nás samozřejmě čeká Velká pout', při které se Vám opět představí ochotnický divadelní spolek Kolár, tentokrát s hrou Oscara Wilda Vějíř lady Windermereové. Divadlo je naplánováno na sobotu 9.9. V pátek 8.9. se slavnostně spustí do provozu nově opravená kašna. Rekonstrukce už je zcela hotova, pouze vše vážne na elektroinstalaci a domluvě s firmou ČEZ. Páteční předpout'ový večer bude zakončen zábavou, kterou si doufám přijdeme užít v hojném počtu.

Ale aby nebylo mé úvodní slovo plné jenom různých pozvání, dovolte mi ještě se zmínit o dotaznících, které jste dostali ve zvláštním vydání Zpravodaje. Tento dotazník dostala každá domácnost jeden bez ohledu na počet členů domácnosti. Proto prosím, abyste případně na dotazníky vyplnili ještě počet osob, který dotazník vyplňoval, nebo v případě odlišných názorů jednotlivých členů domácnosti si můžete ještě další dotazníky vyzvednout na obecním úřadě. Vybírat se budou do 31.8.2006.

Nakonec bych Vás ještě rád informoval, že právě vyšla další knížka Jaroslavy Sucháčové a Ludmily Hromádkové, druhý díl Vůní dobrot z podhůří Šumavy – léto. Popřejme knížce úspěch a našim autorkám elán a inspiraci do dalších dílů, kterými mj. velmi dobře propagují náš kraj, za což jim od nás patří dík!

starosta Jan Helíšek

Obsah:

Informace OZ	...2
Škola	...3
Hasiči	...4
Dění v obci	...5-6
Lidé	...7-8
Žijí mezi námi	...9-10
Příroda	...11
Toulky naší minulostí	...12

Strašínský zpravodaj, čtvrtletník, vydává Obec Strašín, tel.: 376 587 223, 777 026 845 - starosta, zdarma k 15.8.2006, nákladem 250ks. Odpovědný redaktor: J.Helišková, redakční rada: J.Blahutová, M.Melicharová a J.Sucháčová

Příští číslo vyjde v listopadu 2006

Informace Obecního zastupitelstva

Z veřejných zasedání obecního zastupitelstva, která se konají vždy druhé úterý v měsíci od 19:00hod střídavě v přísálí KD ve Strašíně a v Lesním hotelu v Laznech

V červnu schválilo

- zprávu auditora o ověření účetní závěrky k 31.12.2005 a závěrečný účet obce za rok 2005
- rozpočtové změny k 31.5.2006
- neschválilo prodej části poz.parc.č. 146 v k.ú. Nahořánky – les panu B.Stolarikovi
- pověřilo pana J.Helíška účastí na dražbě pozemku č.parc. 897 v k.ú. Strašín konané dne 23.6.2006

v červenci schválilo

- zprávu o činnosti MA21 a ustanovení 4-členné komise, finanční podporu z rozpočtu obce
- neschválilo prodej č.parc. 152/5 v k.ú. Nahořánky paní M.Navrátilové
- schválilo prodej části poz.parc. č. 897 v k.ú. Strašín manželům Appeltoovým za účelem výstavby RD za cenu 100,-Kč/m² s tím, že veškeré náklady spojené s prodejem hradí kupující
- pověřilo pana Helíška jednáním ve věci odkoupení lesního pozemku, který je nabízen ve veřejné dražbě
- schválilo pro volby do zastupitelstva obce počet členů ve výši 7
- souhlasilo s ustanovením komise pro výběrové řízení na rekonstrukci vodovodu ve složení: p.Helíšek, p.Trnka, p.Kopa, p.Chromá, p.Balašová

Pavčina Pítrová

Společenská kronika

Blahopřejeme k životnímu jubileu a přejeme vše nejlepší! 🌸

Marie Kampošová, Jarmila Havlíková, Cecilie Kučerová, Helena Netáhlová

Vítáme nové sousedy! Přihlásili se k nám k trvalému pobytu: Emil Ondr, Monika Ondrová, Lucie Ondrová

Pavλίna Pítrová

Děkujeme našim kurýrům za roznášení Zpravodaje do strašínských domácností!

Strana 3

Škola

Od posledního vydání Zpravodaje se toho ve škole opravdu hodně událo. Děti navštěvující divadelní kroužek připravily pod vedením p. D. Blahoutové tradiční vystoupení ke Dni matek (konalo se v kulturním sále 11.5.2006), při kterém zahrály také dvě kratší pohádky „O Šípkové Růžence“ a „Zahrada“.

V dubnu proběhly oslavy 100.výročí založení školy v K.Horách. V pátek 19.4. jsme se neučili – ráno jsme jeli autobusem do K.Hor, kde jsme si ve slavnostně vyzdobené škole prohlédli výstavy (i my jsme tam měli své výkresy a výrobky) a v místním kině jsme zhlédli veselou pohádku nacvičenou dětmi ze základní školy. Před obědem jsme ještě stihli fandit na sportovním utkání mezi českými a německými dětmi. Byl to hezký den. Děkujeme p. starostovi Helískovi a p. Mužíkovi za odvoz hasičským autem.

Letošní školní výlet se nám také vydařil. 25.5. jsme navštívili hrad Velhartice, v Domažlicích jsme vyšplhali 194 schodů na šikmou věž na náměstí a v Kolovči jsme si prohlédli zajímavé muzeum řemesel a keramiky – nejvíc asi všechny upoutal mlýn na semílání starých bab. Také jsme se seznámili s prací na hrncířském kruhu a mohli jsme si koupit některý z pěkných keramických výrobků.

31.5. jsme se vypravili ještě jednou do K.Hor, tentokrát na animovaný film vtipných pohádek Jana Wericha „Fimfárum“, byl to moc hezký zážitek.

Na Den dětí se pokazilo počasí, ale stihli jsme napínavou dopravní soutěž a slíbené buřtíky jsme opekli spolu s mateřáčky o několik dní později. Na začátku června se ve škole sešla skupina dětí a dospělých, aby vyslechli zábavnou přednášku p. Hany Ratajové s názvem „Emočními hrami ke zklidnění organismu“. Při různých hrách jsme se nejen poučili, ale také hezky pobavili i zasmáli.

Ke konci školního roku patří vystoupení dětí – naše besídka byla ve čtvrtek 22.6. Po pásmu básní a písní předvedly děti pohádku „Jak princezna hádala“. 27.6. jsme pěšky zdolali horu Javorník – odměnou byl krásný rozhled z rozhledny na šumavské vrchy včetně Velkého Javoru. Cestou našli někteří z nás i pár hub. Před úplným koncem roku ještě stihli čtvrťáci, kteří už příští rok budou navštěvovat jinou školu, přespat jednu noc ve škole, aby se s ní pořádně rozloučili. Pak už přišel 30. červen, s ním vysvědčení a pamětní listy a hurá – prázdniny! Ať se všem vydaří!

Zora Vlasová

Náš školní výlet

-

Ve čtvrtek 25.5.2006 ráno jsme vyjeli zvláštním autobusem od školy. Cestou jsme se zastavili pro školáky v Kašperských Horách. Nejdříve jsme přijeli do Velhartic a šli jsme se podívat na strašidelný hrad. Naproti stojí zámek, kde nám promítli film. Z Velhartic jsme jeli do Domažlic. Na náměstí jsme vystoupali na šikmou věž. Šli jsme po schodech, které se točily stále dokola. Z té výšky jsme viděli celé domažlické náměstí. Cestou domů jsme se zastavili v Kolovči, kde bylo muzeum starých řemesel a s výrobou keramiky. Celý výlet se mi moc líbil.

Markéta Janotová, 4.roč.

Dopravní soutěž

-

Místo tělesné výchovy jsme jednu středu v květnu měli soutěž v jízdě na kole. Ze startu jsme projeli trychtýřem, pak jsme museli zvládnout slalom z kuželek, odtud vedla cesta rovnou do kruhu, pak jsme projeli mezi dvěma latěmi, dále jsme přenesli kelímek s vodou ze židle na židli, nakonec jsme se mírně rozjeli a zastavili přesně na cílové čáře. Když jsme něco zkazili, paní učitelka nám připsala trestný bod. Trasu jsme jeli na čas. Nejlepší dostali diplom a taky nějaké sladkosti. Soutěž se mi moc líbila.

Pepa Korál, 4.roč.

Vtip ☺

Tak jak to vypadá, ptá se pan Vonásek manželky, která se právě vrátila z třídní schůzky.

No, učitelka Honzu moc chválila, ale já si pořád myslím, jestli ji něčím nezastrašil.

Marie Robová

Hasiči

Aktuálně:

Po zahájení přípravy nácviku mladých hasičů se přihlásili další dva mladí hasiči, takže počet dětí zapojených do HRY Plamen je 18 členů. Je to velmi záslužná práce a největší odměnou za dobře odvedenou práci s dětmi jsou rozzářené oči dětí při soutěži. Účast našich dětí na soutěži v Rabí dopadla velmi dobře. V rámci oslav 80. výročí založení SDH Ostružno se uskutečnila okrsková soutěž, na které naše družstvo mužů obsadilo 2. místo a postoupilo do vyřazovacího kola, které se uskutečnilo v Žihobcích, kde ze 14 účastníků skončili na 7 místě. Družstvo žen se zúčastnilo okresního kola žen, kde ve své kategorii skončily na 8.místě a zúčastnily se soutěže o pohár starosty ve Strašicích. Uskutečnili jsme posezení s opékáním prasete, dětského dne na zdejším hřišti, oslav sv.Floriana s praporem v Měčíně. Naši členové Radek Pešťák, Josef Řáha a Miroslav Blahuta ml. pracují na generální opravě hasičského vozu AVIA.

V měsíci červenci uzavřela sňatek naše členka Veronika Junková. Přejeme manželům Prokúpkovým vše nelepší.

Z historie:

.. pokračování...

..... v roce 1965 došlo k ukončení prací na hasičské zbrojnici, dříve požární zbrojnici, a byla po kolaudačním řízení celá budova uvedena do provozu, takže v přízemí budovy vznikla mateřská školka za ředitelování paní Petličkové s kapacitou 20 dětí a v I. patře byt pro ředitele zdejší školy. V podstatě hasičům pro provoz, to je školení, výcvik, schůzování a techniku a materiální zabezpečení, zůstaly pouze tři garáže s tím, že velká garáž bude používána pro garážování linkového autobusu Nahořánky – Sušice. V té době jezdilo za prací do Sušice tolik zdejších občanů, že v Dražovicích se musel připojovat vlek.

Náš sbor v této době byl vybaven hasičskou stříkačkou PS 16, která je do dnešní doby akceschopná. Obec Maleč od roku 1960 se připojila k okresu Prachatice, zde pracoval samostatný hasičský sbor vybaven hasičskou stříkačkou PPS 8. V roce 1976 po připojení obce Maleč k okresu Klatovy a integraci do obce Strašín došlo k převodu členů hasičského sboru Maleč do hasičského sboru Strašín a tím zanikl samostatný sbor Maleč pro stáří členské základny. Hasičská stříkačka PPS 8 byla převezena do zbrojnice ve Strašíně a stále je funkční. Po dokončení a uvedení do provozu hasičské zbrojnice naši členové nesložili ruce v klín a brigádnickou činností se podíleli na další akci „Z“ a to výstavbou nového pohostinství po známém průšvihů při konání chovatelského dne ve zdejším JZD.

V roce 1965 bylo založeno soutěžní družstvo hasičů, které se pravidelně od té doby zúčastňuje všech okrskových soutěží až do dnešní doby...

Mužik Tomáš

Dění v obci

Akce, které proběhly:

11.5. - **Besídka** ke Dni matek v KD Strašín

6.6. - se konalo **ve škole** odpoledne na téma: „Emočními hrami ke zklidnění organismu“. Pod vedením Hany Ratajové si každý na sobě mohl vyzkoušet, jak si navodit dobrou náladu a mít pozitivní pohled na svět.

10.6. - Den dětí

Po třech letech na nás opět přišla řada s pořádáním dětského dne. Letošní desátý červen byl pojat v rázu hasičském, protože většina dětí strašínských i okolních má „hasičské dovednosti“. To ostatně předvedly i na našem hřišti. Program pro naše nejmenší proběhl pod vedením paní Holé a paní Veselé. Celé odpoledne se neslo v duchu hasičského umu a vyvrcholením bylo předvedení požárního útoku našich nejmladších hasičů. Jejich šikovnost nás ujistila, že z nich vyrostou schopní nástupci. Nechyběl ani táborák a balíčky plné dobrot, které připravila děvčata z obchodu. Dětský den byl jako vždy financován ze vstupného z dětského mikulášského odpoledne a protože se nám nepodařilo utratit všechny finance, mohou se děti těšit, pokud počasí dovolí, na podzimní společnou akci. Děkujeme všem, kteří se účastnili příprav a organizace dětského dne, a věřím, že heslo z našeho praporu „bližnímu ku pomoci, sobě pro radost“ přetrvá.

-

Bořivoj Koudelka

24.6 - Svatojánská noc III. Nově rekonstruovaná kašna zahájila letošní „Svatojánky“.

Nikdo netušil, že nás zlaté kameny letos dovedou až k věštínské kapličky. Cestou se malovalo, skládaly se básničky a samozřejmě se sbíraly bylinky. Děti se svezly hasičským autem k ohni a za tmy je ještě čekal bobřík odvahy.

5.7.-8.7. tradiční akce u příležitosti poutě na Pohorsku

7.7. Country bál na sále KD Strašín. Po předchozím úspěšném country večeru v restauraci Dagmarka ve Strašíně se její provozovatelé rozhodli uspořádat country na sále. Zklamáním ale byla velmi malá účast místních obyvatel, kteří se možná zbytečně zalekli stylu hudby. Ti, co přišli, však nelitovali. Hudebníci předvedli, že umí zahrát cokoliv a umí udělat skvělou atmosféru. Je dobře, když se v dnešní době lidé umí sejít, popovídat si a společně se pobavit – a o to tady šlo.

29.7. nohejbal

5.8. V Nahořánkách počtvrté

Mám rád ten kraj,

kde ve snění tiše zpívá les,

kde se sklání plné klasy

létem nad rozkvetlou mez

J.Štědronský

První srpnový týden znamená, že se prázdniny naklonily do té druhé, asi smutnější poloviny, tady u nás tento týden představuje také přípravy na pouť soběšickou, žihobeckou i kašperskohorskou. Nahořánští sice samostatnou pouť neslaví, ale už počtvrté uskutečnili v tomto termínu své setkání u kapličky pod lipami. No, pod lipami. Vloni nás

Dění v obci

vpodvečer vyhnala bouře z prosluněné návsi pod ochranu krytého průjezdu Brabcovic dvora, letos zůstal mokrý, nevlidný prostor u kapličky, zkrápěný kapkami jakoby už podzimního deště, opuštěný. Společnost se scházela přímo pod ochrannými křídly průjezdu u Brabců. „Je tady jako za pecí“, libovala si většina, protože nejen nepříjemný déšť, ale ani studený vítr neměl šanci.

V polovině července jsem se potkala s několika místními přáteli a přitom se dozvěděla o náhlé nemoci hlavního organizátora Jardy Brabce současně s informací, že setkání z tohoto důvodu asi letos nebude. Myslím, že všechny, stejně jako mě, napadla neodbytná myšlenka o křehkosti lidského zdraví a nevyzpytatelnosti osudu. A s tím také, že se nemají odkládat žádná setkávání s přáteli, alibisticky se vymlouvat na nedostatek času s termíny – až příště, jindy. Třeba žádné příště ani přijít nemusí. Ale nechtěla bych sklouznout k přílišnému pesimismu.

Posezení se nakonec uskutečnilo i díky dalším členům Brabcovy rodiny a Abrahámovým, i když s menší účastí. Ta byla nejspíš ovlivněna nejistotou, zda se sraz vůbec realizuje, a také chladným deštivým počasím, které náhle vystřídalo téměř nesnesitelná vedra. Řečeno s klasikem – tento způsob léta zdá se mi poněkud nešťastný!

K příjemnému průběhu přispěla nejen báječně upečená kuřata, ale také optimismus a viditelně lepší zdravotní stav Jardy Brabce, který dokonce plánoval, že příště na dvoře připraví taneční parket, aby tancechtiví účastníci nebyli omezeni stísněným prostorem. Všechny potěšilo, že mezi nás opět zavítal starosta Jan Helíšek, který se ovšem nemohl jen bavit, byl přinucen alespoň chvílemi se vrátit do své funkce a odpovídat na dotazy některých občanů, dlužno dodat, že ochotně.

Většina zúčastněných vytrvala v družné zábavě až do pozdních nočních hodin a rozcházela se s přáním – za rok opět na shledanou, snad v lepším počasí a hojnějším počtu.

Život není to, co chceme, ale to, co máme.

Ludmila Hromádková

Akce, které proběhnou:

12.8. Oldies party aneb diskotéka (nejen) pro starší. Hudba 60.-80. let k tanci i poslechu. Od 20:00 hod. v sále KD Strašín.

19.8. – Netopýří noc u strašínské jeskyně, akce NP a CHKO Šumava

25.8.-27.8. Indiánské léto

hřiště Strašín, program: pátek 25.8. od 15:00 stavění indiánské vesnice

– korálkoví lidé, sobota 26.8. od 12:00 zahájení dýmkovým obřadem, soutěže o ceny, překvapení
výroba indiánských triček, táborák, noc ve vesnici

neděle 27.8. volný program, bourání do 12:00hod

podmínky přespání: písemné svolení rodičů, spacák+karimatka (deka), ešus+lžice (jiná nádoba na jídlo),
20Kč na společnou večeři, teplé oblečení

sobotní program bude doprovázen country kapelou, možnost zakoupení občerstvení po celý den, buřty
pro děti zdarma

8.9 Slavnostní spuštění nově opravené kašny na návsi

Pouťová zábava ve 20:00 v KD Strašín

9.9. Pozvánka na divadlo

-

Prázdniny se již dostaly do druhé poloviny a my se brzy budeme připravovat na tradiční zářijovou pouť. Tak jako před rokem i letos pro Vás na pouťovou sobotu připravili místní ochotníci divadelní představení. Tentokrát jsme si mnohé večery krátili nacvičováním hry „Vějíř lady Windermérové“, kterou napsal Oscar Wilde.

Nechali jsme se okouzlit autorovým vtípem i hloubkou myšlenek poplatných i v dnešním světě. Věřte, že všichni divadelníci, než před Vás předstoupí, musejí ke své práci a starostem přidat ještě kus ze svého volna, aby se naučili text své role, zvukaři připravili hudbu, osvětlovači světla...

Navíc se během několika brigád podařilo vyztužení lanové konstrukce, vylepšení světelného pultu a vytvoření nové scény s úpravou kulis. Také se uskutečnila přestavba jeviště za finanční podpory obecního úřadu, za což velice děkujeme. Ochrannou ruku nad námi drží pan S. Šmucr, který nám pomáhá s dramaturgií, scénou a je vždy dobrý rádce a pomocník.

Ted' už jen zbývá těšit se na setkání s Vámi v sobotu 9.9.2006 v 19:30 v kulturním domě

Za divadelní soubor Kolár D.Ševčíková

14.10. Posvícení – kulturní odpoledne na sále v KD Strašín spojené s veřejným schválením Plánu zdraví
(– každoroční aktualizace)

Strana 7

Lidé

Šumavské Podlesí ve stoletém vývoji

V předcházejícím pojednání byli čtenáři Strašinského zpravodaje seznámeni s výsledky sčítání lidu v roce 2001. Zveřejněná čísla a provedená srovnání s okolními obcemi je možné doplnit další statistickou metodou, a to časovými řadami za stoleté období.

Není známo, kolik občanů by uvěřilo tvrzení, že ve sledovaných osmi obcích při prvním zveřejněném sčítání lidu v roce 1869 zde žilo na 12 000 obyvatel a v roce 1900 dokonce přes 13 300 obyvatel. Oproti současným 3 600 trvale žijícím to představuje téměř tříčtvrtinový úbytek.

Výběr sledovaných osmi obcí nebyl vůbec náhodný. Tyto obce tvořily totiž západní okraj národopisného regionu zvaného šumavské Podlesí, který byl po dlouhá staletí součástí jižních Čech – Prácheňska. Rovněž není známo, kolik občanů si dnes uvědomuje, že politický okres Sušice, se svými sousedními okresy v Sušici, Hartmanicích a Kašperských Horách, do kterého příslušely sledované obce šumavského Podlesí, byl až do roku 1949 součástí píseckého kraje.

Přehled o tom vydala okresní statistická správa v Písku v roce 1993 ve své publikaci „Prácheňské obce a jejich části v hranicích r. 1847“. Z této publikace, doplněné o výsledky sčítání lidu v r.2001, lze sestavit tabulku časových řad osídlenosti v uvedených obcích:

		Dražov	N. Ves	Nicov	Vacov	Nezdice	Soběšice	Žihobce	Strašín
Písemný doklad o existenci z roku		1 318	1 243	1 296	1 274	1 396	1 251	1 045	1 254
Nadmořská výška osad	minimální	660	571	896	660	638	652	517	605
	maximální	726	637	946	960	746	712	636	880
Výměra katastrálního území v ha		1 231	852	1 118	4 614	1 743	2 121	2 582	1 634
Sčítání lidu v roce	1869	1 161	644	634	3 740	1 778	1 420	1 422	1 132
	1900	1 226	693	637	4 482	2 036	1 516	1 409	1 344
	1930	993	519	670	3 739	1 907	1 200	1 295	1 170
	1950	651	379	188	2 576	1 074	919	867	735
	1961	629	337	184	2 462	1 036	896	789	714
	1970	458	240	175	2 053	871	739	688	594
	1980	376	160	126	1 779	641	611	524	460
	1991	311	116	99	1 518	498	459	754	406
	2001	288	86	92	1 354	393	393	669	362
% úbytku obyvatel za sto let		76,5	86,6	85,5	69,8	80,7	74,1	52,5	73,1

Tuto tabulku, díky pečlivosti píseckých statistiků, lze doplnit i o časovou řadu jednotlivých osad střediskové obce Strašín s tou výhradou, že místní část Lazny a Věštín byla v jejich publikaci zahrnuta do obce Strašín.

		Maleč	Nahořánky	Strašín	Věštín	Zuklín
Písemný doklad o existenci z roku		1 382	1 523	1 254	1 614	1 631
Nadmořská výška		843	700	605	638	880
Počet obyvatel v roce	1869	257	106	597	12	172
	1900	246	138	773		187
	1930	190	133	725	8	122
	1950	115	79	470		71
	1961	108	79	476		51
	1970	66	61	435		32
	1980	38	33	376		13
	1991	23	23	343		5
	2001	21	21	306		6

Lidé

I když součástí posledních sčítání lidu byly zodpovídané otázky vybavenosti domácností elektrickou energií, vodovodními a kanalizačními přípojkami, osobními automobily, televizory apod., obdobně jako dostupností styku se státní správou, zdravotní péčí, dopravou atd. Z tohoto pohledu zveřejněná statistická data nevyovídají o kvalitě současného života.

Podstatné změny ve vývoji kvality života v tomto kraji světáků lze nejlépe dokumentovat vzpomínkami K.Klostermanna, který v knize „Červánky mého mládí“, nákladem J.Vilímka v Praze 1926, líčí, na str. 106-108, své prožitky, které se zde udály před stopadesáti lety:

„...Nákazy řádily vlastně již celou řadu let; r.1852 vypukla cholera, která v Sušici zkosila přes sto lidí, v okolí jich ještě více snad. Sotva minula, objevil se tyf, jenž r.1853 strašně stihl najmě vesnice nad Reištěinem, na pravém břehu Otavy... Do některých z těchto dědin, ohromnými spoustami sněhu odloučených od celého světa po celou zimu se nikdo nedostal a ven z nich také nikdo nemohl. Teprve v dubnu proskočily do Sušice příšerné, ale poněkud mlhavé zvěsti o strašném mření v těchto končinách.

Politický úřad tam vyslal komisi, při níž byl ovšem i můj otec jakožto lékař... Co shledáno v některých dědinách, přesahovalo všechno hrůzu, jež by stačila vymyslet nejbujnější fantazie lidská... Nebylo domu, aby v něm neleželo několik mrtvol a s těmito začasté nemocní na jednom lůžku, přesto, že ony byly již v rozkladu. V některých vesnicích vymřela dobrá polovina všeho obyvatelstva a ve stájích ležely mrtvoly dobytka, pohynuvšího hlady, poněvadž nebylo lidí, kteří by jej byli pokrmili...

Život v postižených končinách se vrátil zponenáhlu zase do svých obvyklých kolejí, ale nákaza nebyla úplně přemožena, ba, pod puklicí doutnala a šířila se dále, tu a tam znovu propukajíc. Následujícího roku objevila se v Podlesí, pod Ždánovem a řádila silně podle toku Nezdického potoka, v Nezdicích, v Záluží, v Pohorsku, v Rozsedlech, Dražovicích, Cimicích a Žichovicích...“

Podobné události můžeme spatřit i dnes, ale pouze na obrazovkách televizorů, a to nejen po přírodních či válečných katastrofách, ale i jako součást každodenního života obyvatel různých končin Asie, Afriky či Jižní Ameriky. Proto i přes případnou individuální nespokojenost s úrovní osobního života, je třeba si přiznat, že i zdejší obyvatelé jsou součástí oné jedné pětiny nejbohatších obyvatel této planety.

V.Valenta

Žijí mezi námi

Jaroslava Sucháčová

SEDM OTÁZEK pro Jiřinu Helíškovou

Úvodem bych ráda předeslala: Rozmluvu s Ing.Jiřinou Helíškovou jsem si vynutila. Protože sdílíme společný názor na etický rozměr trvale udržitelného rozvoje, způsob rozhovoru je pouze zdánlivě neobvyklý. Snad se mi podaří přiblížit jeho atmosféru následujícím textem :

Trvale udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů (úryvek ze Zákona o životním prostředí č. 17/1992). „Posiluje také naše vnímání mezigenerační solidarity (požadavkem, abychom zachovali našim potomkům stejné možnosti využívat prostředí, jaké máme my) a mezidruhové solidarity (respekt k jiným živočišným druhům a formám života).“ (M.j. napsal Bedřich Moldan, ředitel Centra pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy v Praze).

„Chérchez la femme...“ - přiléhavé a oblíbené francouzské rčení „Za vším hledej ženu...“ dostatečně vystihuje aktivitu půvabné mladé ženy. Navíc skromné a přesto v mnohém se odlišující.

Žijí mezi námi

Absolvovala Českou zemědělskou univerzitu v Praze, diplomovou práci obhájila titul Ing. Má státní zkoušku z odborné angličtiny, rok zahraniční praxe v USA. Je externí spolupracovnicí ČZU Praha jako oponentka diplomových prací v anglickém jazyce. V obci Strašín vede místní kroniku, místní knihovnu a Strašínský zpravodaj. Je koordinátorkou projektu „Zdravá obec Strašín“ v Národní síti zdravých měst ČR. V Občanském sdružení Přátelé Šumavy působí jako jednatelka a hospodářka. V rámci sdružení zpracovala několik významných projektů souvisejících s udržitelným rozvojem na Šumavě a zejména v jejím podhůří. Má živnostenské oprávnění pro nakladatelskou a vydavatelskou činnost a dále pro vedení účetnictví. Zdarma, vhodnou hravou formou učí angličtinu rodiče a děti ze Strašína a okolí. Aktivně se podílí na pořádání různých tematických akcí pro děti. Od září t.r. nastoupí na Základní a uměleckou školu v Kašperských Horách jako učitelka anglického jazyka. Je matkou tří dětí - 6 letého Pepči, 5 letého Víti a 3 leté Evičky. Narodila se ve znamení Kozoroha, v příštím roce oslaví „Kristova léta“.

- 0 -

„Nakresli domeček“, požádala mne malá Evička Helíšková a vrazila mi do ruky množství pastelek. Pak dodala: „Nakresli před domečkem maminku, tatínka, Pepču, Vítu, Evičku a taky Pétu (pony), Lízu (koza), kůzlátka, Framu (pes) a zahrádku.“ Na papír se již nevešly slepice, Framova bouda a auto. Evička se odněkud přištrachala s kusem balicího papíru a sdělila mi, abych domeček nakreslila znovu a také sluníčko a komín. Pak vzala pastelky a všemi udělala kolem mé pracné kresby na balicím papíru velký kruh. Spokojeně se protáhla: „To je domeček.“

Strašínský domov paní Jiřiny Heliškové

-

Moje první otázka zní: Vrátila ses z Litoměřic, kde se pod záštitou „Národní sítě zdravých měst ČR“ konala Letní škola koordinátorů Zdravých měst.

Pohybovat se na odborné bázi mezi odborníky a zkušenými kolektivy pracovníků státní správy z velkých měst není jednoduché. Domníváš se, že má smysl pro tak malou, neznámou obec zařadit se mezi „zkušené matadory“, kteří jsou o velký kus odborné práce před námi?

Rozhodně to má smysl. Všude je třeba zapojit veřejnost do veřejných věcí, ať už je to zalidněné, začouzené, uspěchané město, nebo klidný, vylidňující se venkov. To, že se o to pokoušejí zatím většinou jen ve městech, neznamená, že na venkov to nedojde. Proč by tedy Strašín nemohl být trochu napřed a udělat si jméno mezi městy? Když jsem se seznamovala s koordinátorem nového zdravého města Litomyšl a chtěla jsem vysvětlit, odkud že vlastně jsem, ani mě nenechal mluvit: „Jo Strašín, vy jste ta vesnička, kde přišlo 80 lidí na projednání Plánu!“ Ve 30ti tisícovém městě totiž považují za úspěch, když se sejde 50 občanů, aby veřejně schválili svůj komunitní plán.

Za druhé. Jedním z palčivých problémů (nejen) šumavského venkova je demografické stárnutí obyvatel. Zvyšuje se zde podíl lidí v důchodovém věku a citelně chybí mladá produktivní generace. Jak vnímáš tento nepoměr?

Myslím, že právě tohle je základní věc, kterou je třeba řešit. Udělat všechno pro to, aby naše obec byla pro mladé lidi atraktivní a samozřejmě také příjemná i pro ty dříve narozené. Udržitelný rozvoj není nic jiného, než zachovat naše místo životaschopné a zdravé pro budoucí generace, což bez mladých lidí zde žijících (ne jen rekreujících se!) prostě nejde. Navíc je to všechno provázané - problémy s udržitelným rozvojem ve městech nevyřeší, pokud nebudou vyřešeny problémy na venkově. A jak to řešit a co pro to udělat, je třeba vymyslet a tvořit společně. Možná jsem v tomto idealista, ale nemám prostě ráda jenom fňukání, jaké to dřív bývalo všechno krásné, a dívat se se založenýma rukama na to, jak teď to všechno skomírá.

Svoji třetí otázku si dovolím posunout do jiného žánru. V poslední době se o obci Strašín hovoří jako o progresivní obci. Náhodně mi to připomněl i pan Milan Pokorný ze Sušice, spisovatel a znalec etnografie a historie z oblasti Šumavy a Pošumaví. Řekl cosi v tom smyslu, že jsem dobře zvolila spolupráci s manželi Helíškovými. Mínil pak vznik strašínského Nakladatelství a vydavatelství Tolie. Není snadné a už vůbec ne lukrativní vydávat regionální literaturu. Nelituješ tohoto kroku?

Já jsem pyšná na spolupráci s tebou a Lídou Hromádkovou, i když jsem tomu dala jenom takový oficiální rámec „vydavatele“, který by měl pomoci knížce prorazit dál do světa, kde se to bohužel dnes hemží většinou komercí a bestsellery a kde to leckdy vypadá, že je víc knížek než čtenářů. Ale vaše knížky nemají podle mého názoru jenom regionální dosah, dovedou pohládit po duši kohokoli odkudkoli.

Až tehdy, když jsem s tebou jezdila po šumavských školách s informacemi o našem novém projektu a vaše auto vysílalo různé signály po opravách, jsem si uvědomila, že oslňující „technické vymoženosti“ nejsou pro tebe až tak důležité. Přesto považuješ za nezbytné v dnešní době mít dobré znalosti z ovládání a správného praktického využívání informačních a telekomunikačních technologií. Rozumím tomu dobře, že na jedné straně se nerada předvádíš a vystavuješ věci pouze na odiv, na straně druhé pak považuješ za nutnost „dělat správné věci správně“ i v zapadlé šumavské lokalitě? Jak mi odpovíš za čtvrté?

Tak nějak jsi na to tou otázkou i odpověděla.

Odpověď na pátou otázku nebude pro tebe lehká. V životě nezáleží tolik na tom, co si jiní o tobě myslí, nebo snad od tebe očekávají. Záleží na tom, co ty sama od sebe očekáváš. Život nám dává, ale i bere. Věříš si?

Věřím si a nevěřím si a nevím, co převládá. Věřím, že dělám správné věci, že všechno zvládnou tak, jak chci, protože člověk dostává od života tolik, kolik unese. Že je mi jedno, co si myslí ostatní, z historie přece víme, že pravdu měla vždy menšina, někdy dokonce i jeden proti všem. Jenže pak hned ve stejný okamžik mě popadnou pochybnosti, že jsem naivní idealistka, že jsem víc ke škodě než užitku a že názor okolí je důležitější než můj. Nežijeme tady jen pro sebe, ale i pro druhé. Co se toho idealismu týče, vůbec nejhorší je, že se to s věkem nijak nemění. Myslíš, že z toho člověk vyroste? Když vidím tvůj mladistvý elán, nebyl taky někdy považován za naivitu?

Především - tento rozhovor není o mně. Ale chceš-li, odpovím ti, i když si myslím, že mé odpovědi nebudeš (pro své mládí) zcela rozumět.

To, o čem hovoříš jako o „naivně idealistky“, je v podstatě zodpovědnost, bezprostřednost a zanícení, se kterým „pácháme správné věci“ (k výrazům jsem pouze připojila jejich význam). Život mi již ubíhá mnohem rychleji než kdysi, a proto i věci kolem mne rychle pomíjí. To proto, že sama pomíjím. Mívám deprese a bolesti, jaké mívají staří lidé. „Podagrická“ usínání a úzkostná probouzení. Přesto je stáří svým způsobem i krásné a mimořádné, protože jeho myšlení je svobodné, nezávislé, moudré a tak trochu i pošetilé. Tomuto vysvětlení rozumíš?

No nevím, snad to někdy poznám. Ale je mi z toho nějak smutno.

Vrátím se ještě k našemu putování po šumavských školách. Tuším, bylo to na základní škole ve Vimperku, nebo snad v Prachaticích? Všimla jsem si tvé plachosti a nostalgie, když jsme procházely prostory přímo nabitými aktivní činností žáků a pedagogů. Prostě -v té škole překypoval tvůrčí život.

Porovnávala jsi to prostředí s hrstkou dětí ve skomírající strašínské škole? Věříš v rehabilitaci kdysi tak mimořádné pedagogické a výchovné školy, která jako málokterá vesnická škola v České republice plných 329 let (první písemná zmínka o vyčování ve Strašíně pochází z roku 1677) poskytovala dětem z odlehlých částí Šumavy a podhůří kvalitní základní vzdělání? Domníváš se, že její funkce není definitivně ztracena?

Tato šestá otázka není ani pro mne -a to z mnoha příčin - příjemná. Víš co? Nemusíš na ni odpovídat. Považujme ji pro nás dvě za jakési magické „tabu“ (neboj se, za jeho porušení se nebudeme trestat tak, jako v dávnověku).

Na tuto otázku ať si poctivě odpoví sami čtenáři Zpravodaje. Souhlasíš?

Ano.

Mám ráda číslo sedm. Proto jsem poslední otázku vybrala jako téma, které je a celý můj život bylo pro mne velice důležité. Nyní trochu odbočím. Snaha hledat nové způsoby týmové práce, ochota ke změnám a schopnost je iniciovat, nové projektové myšlení, schopnost porozumět potřebám lidí na venkově, ochota k dalšímu vzdělávání, uchování kulturního dědictví - to všechno jsou dnes běžné parametry pro současné dění nejen pro nás -kteří žijeme „*mezi lesy a horskými úbočími v malebné zdravé krajině, kde na skále dominuje*“ (to je pouze parafráze mého patriotismu v knížkách *Z podhůří Šumavy...aby se každý dočetl - jaké je to u nás krásné*). Víme však, že v zapadlé obci s osadami kde tu roztroušenými, s množstvím rodinných a příbuzenských vazeb - to zase tak jednoznačné není.

Co pro tebe znamená domov?

Asi to, co Evička dala do toho velkého kruhu, o kterém jsi mluvila na začátku. Jen bych tam ještě zahrnula lidi, co tady kolem nás žijí. Domov je tam, kde se člověk cítí dobře, kde ho lidi berou mezi sebe jako člena jedné smečky. Nebývá to někdy jednoduché v „zapadlé obci“, jak říkáš, ale je to daň za to, že tu člověk nežije anonymně jako ve městě.

Náš „domeček“ postavili mí praprarodiče a do štítu mu dali znak víry, lásky a naděje.

K domovnímu znamení „U Havlíčků“ ještě dodám, že tvůj dědeček připevnil na zadní stranu „domečku“ stožár s malou větrnou vrtulkou a znaky světových stran. Přeji tobě, Jiřinko Helíšková, a tvým milým, aby do vaší domácnosti, tak jako dosud, vždy vál vítr příznivým a správným směrem!

Otázka J.S. -pod čarou :

Dotýkaly jsme se zde především tématu „racionálno - a život na vesnici“. A to jsme se nedostaly k naší společně oblíbené „metodě logického rámce jako účinného nástroje, který pomáhá realizovat řízení projektového cyklu“. Mám nápad. Co kdybychom ve Zpravodaji zaměnily rubriku „Toulky naší minulostí“ za „Toulky naší přítomností“? Vynikajících odborných materiálů z národní sítě máme dostatek. Domníváš se, že by to naše čtenáře zajímalo a nenudilo? Jak je znám a to si myslím, že je za tu dobu znám velmi dobře (cokoliv píše a to nejen do Strašinského zpravodaje, v duchu s nimi vedu - někdy i bouřlivý - dialog) - nepodceňovala bych je.

No já si dovolím nesouhlasit. Toulky minulosti by jim určitě chyběly. Ale šlo by zavést rubriku novou! Nakonec ještě poznámku: s tím rozhovorem jsi mě předběhla (a doběhla), chystaly jsme se na tebe delší dobu!

Příroda

Batolec duhový (*Apatura iris* L.)

-

Dříve výstižně nazýván barvoměnka duhová. U nás žijí dva druhy batolců – duhový a červený. Jsou to hbití letci a velice plaší. Rádi usedají na blátivé cesty a na různé nevábivé látky, např. na koňský trus a mršiny. Je to překrásný motýl připomínající svým duhově lesklým zbarvením motýlí klenoty tropů. Základní zbarvení křídel je sice tmavé, s bílými skvrnkami a páskami, vyniká však nádherným modrofialovým leskem, který je patrný zejména při pohledu ze strany. Samičky jsou větší, s výraznější světlou kresbou, ale chybí jim onen modrofialový lesk. Většinou poletuje ve vrcholcích stromů, proto ho zřídka spatříme.

U nás ho můžeme pozorovat v červnu, červenci a srpnu na lesních cestách, kde na blátě saje vodu. Samička přilepuje vajíčka na listy živých rostlin. Housenka je zpočátku hnědá, později zelená se žlutými skvrnkami a proužkem. Žije hlavně na jívě, na vrbách a na topolech. Ve střední Evropě je batolec duhový všude rozšířen. Hlavně na Slovensku je batolec dost hojný. U nás na Strašínku ho spatříme ojediněle v horkých letních dnech. Je to tedy velice vzácný a ohrožený druh a je přísně chráněn.

Vtip ☺

Kamarádi hovoří o tom, kam letos vyrazí na dovolenou. Většina k moři. Franta je definitivně rozhodnut, že zůstane doma.

„Já si na dovolené prohlídnu pár zámků.“

„Které to budou?“, zajímá kamarády.

„No, to záleží na tom, kde nebudou doma.“

Marie Robová

Strana 12

Jak u nás vznikaly a vznikají pověsti

Obsah textové zprávy na mobilu, kterou rozeslal obecní úřad - cituji: „Na Zuklíně a v Laznech běhá pes“ - ve mně vyvolal pocit, že jsem ji někde již četla. Pak mně to došlo. V pověstech „Z podhůří Šumavy“ jsme s L.Hromádkovou zpracovaly m.j. i námět o pobíhajícím černém psu, podle autentických výpovědí starých pamětníků, které zaznamenala Anna Dušková.

Podobnost čistě náhodná? Nikoli. Posuďte sami :

„Na Pohorsku, Ostružně, Zuklíně, na Malči spatřili lidé velkého černého psa.“
(Poznámka A.Duškové)

„V nezdickém lese, kde se říká U tří čertů, se scházeli čerti a psi. Při úplňku měsíce vyli.“
(Záznam z Nezdic)

„Jednou du večer z fary. Sloužila jsem tam. Du kostelní cestou k Laznům a najednou vyběhne z Hůrky černej pes, velkej jako tele a ubíhá přede mnou po cestě. Běžela jsem domů a všechno jsem vyprávěla. To prej byl duch toho poustevníka, co bydlel v Hůrce.“ (Záznam z Lazen)

„Šla moje máma vod nás z Lazen do Strašeně, kde bydlela. Tma byla už jako v ranci. Přichází ke Křemše a vidí před sebou světlo vod lucerny. Aspoň nepudu sama, myslí si. Přide blíž a hrůzou ani dechat nemůže. Před ní de mužskej bez hlavy, místo ní mu sedí na krku roužnutá lucerna a kolem běhá černej pes. Kdepak domů! Obrátila se a kvaltem zpátky do Lazen. Domů šla až ráno, až za bílého dne.“ (z Lazen)

Potkat večer kdesi na kostelní cestě, Podzuklíně, či u Zelenků černého psa, anebo v Nezdicích při úplňku měsíce naslouchat psímu vytí, a což teprve potkat na odlehlých ídrckých drahách černou „vobludu“ -byly zážitky přímo děsivé. Mobilní telefony neměli, aby zprávu rozeslali po okolí, a než doběhli domů tu hrůznou událost převyprávět - námět k půvabným pověstem byl na světě. A než se událost převyprávěla ještě „sousedum, v kostele, na řbitově, vo pouti, přízni, vo muzice, lidem z okolí“, dostával obsah čím dál působivější a strašidelnější atmosféru.

Naše místní pověsti představují především individualitu nadaných lidí. Vyjadřovali v nich své prožitky a pocity. Fantazii podněcovala tajemná příroda, živly, pověry prapředků, které se přenášely z generace na generaci, ale také mystická síla strašinského kostela. Realistický pohled na život drsného všedního dne tak překračoval imaginární práh jiného světa plného kontrastů. Fantazie se prolínala do reálného děje malého skromného světa.

Učitelka Anna Dušková důvěrně znala příběhy lidí, které měla ráda. Jejich starosti, utrpení, ale i radosti. Proto mohla dát těmto vyprávěním věrohodnou atmosféru a určitou pravdivost.

Neměli bychom být lhostejní k těmto střípkům lidového vyprávění, které nám svým osobitým způsobem přibližuje děje, jež se tu staly před dávnou dobou. Buďme s našimi předky spoluhráči v jejich příbězích. Mají patinu jisté fatality, která děj rozvíjí přímočaře. Definovat jejich pravdivost můžeme i tak, že přijmeme za své události, o kterých si myslíme, že pravdivé být mohly, aniž by se nám to podařilo jakkoli dokázat.

Že je moje vysvětlení kostrbaté? Není. Chci vám jinými slovy naznačit, že území, ve kterém žijeme, má svoji dlouholetou kulturní tradici, kterou bychom měli pečlivě oprašovat a pěstovat. Prostě - chci vám také říct, že ti naši prapředkové byli prostě - úžasní šumavští frajeři !

Závěrem citace úryvku z pověsti Strašidla v Hůrce (Z podhůří Šumavy, strana 38) : „*Vešel pantáta Blahout, ten, co měl mlýn na Nezdickém potoce. „Dobrej večír. “ Když se dozvěděl, co se stalo, hned začal vyprávět: „To náš dědek, teda dej mu pánbů lehký vodpočinutí, ten povídal, že vo velkejch svátčích prochází Strašení přímo vod školy, přes Křemchu a dál Hůrkou kolem kostela mužskej bez hlavy a místo ní mu sedí na krku roužnutá lucerna. Vodí černýho psa s bílym pruhem na krku, prej velkýho jako tele.*

Ten pes že je duch toho faláře, co je pochovanej pod kostelem, a ten mužskej bez hlavy je kantor, kterej učil děti, dyž byla eště stará fara ve Strašení. Vobá byli zlí na děti a lidi vokrádali. Tak je strašeňská Panenka Maria potrestala. Nemají po smrti žádnýho klidu a musí strašit. “

V sednici bylo takové ticho, že by padající špendlík bylo slyšet. Protože se pomalu do stavení vkrádal nový den, den pokory Velkého pátku, všichni poklekli a tetička Kojzarová začala předřikávat modlitbu. Nezapomněla se pomodlit také za strašidla, „aby nim Pánbů dal klidného vodpočinutí a strašeňská Panenka Maria nim vodpustila.“

Jaroslava Suc